

Neen, het Gentse stadsbestuur verlaagt de GAS-leeftijd niet. Het is véél erger

OPINIE – 09/04/14, 06u39

David De Beukelaer schrijft namens de beweging TegenGAS. Mathias Vander Hoogerstraete is woordvoerder GASvrij Gent.

© rv.

David De Beukelaer

Het First Offenders Light-project voorziet dat zelfs de kleinsten die een banale GAS-overtreding begaan, een vermanende brief krijgen van de burgervader én nadien een bezoek van de jeugdinspecteur

Het Gentse stadsbestuur besliste om het GAS-reglement voortaan op alle kinderen toe te passen. U leest het goed. De stad verlaagt weliswaar de leeftijd voor administratieve sancties niet tot 14 jaar, maar voert een eigen sanctioneringsproject (First Offenders Light) zonder leeftijdsbeperking in.

Op de debatdag rond GAS in Gent, afgelopen maandag, stelde het stadsbestuur zijn nieuwe beleidsnota voor. Het probeert hierin een moeilijk evenwicht te vinden tussen de uitbreiding van de nieuwe federale GAS-wet die vorig jaar werd gestemd en de toenemende oppositie van middenveld, vakbonden en sociale bewegingen.

Het stadsbestuur breidt zijn bestaande First Offenders-project (FO) uit met een 'light'-variant. Het FO-project sanctioneerde vorig jaar reeds - zonder enig wettelijk kader - 93 kinderen, van wie de jongsten 9 jaar waren. De willekeur en rechtsonzekerheid van de GAS-wet wordt nu via een (symbolisch) kindercontract schaapskieren aangemeten.

De stad negeert hiermee de maatschappelijke wortels van asociaal gedrag, de noodzakelijke vrijwilligheid van bemiddeling met juridische bijstand, de niet-gegarandeerde onafhankelijkheid van de sanctionerende ambtenaar en de wenselijkheid van GAS voor kinderen. Progressief Gent Light, zeg maar.

Het First Offenders Light-project voorziet dat zelfs de kleinsten die een banale GAS-overtreding begaan, een vermanende brief krijgen van de burgervader en nadien een bezoek van de jeugdinspecteur. Ook in het bestaande FO krijgen de kinderen de politie over de vloer, tekenen ze een contract (met het oog op gedragscorrectie) en genieten ze zes maanden opvolging door de politie.

Het FO-light (een werktitel tot er een wolliger term wordt gevonden) elimineert iedere rechtswaarborg van het kind. De fundamentele rechten (advocaat, vermoeden van onschuld, rechtspraak en scheiding der machten) worden zonder waarborg op bredere zorg met voeten getreden.

Dader en beul

Bij overlast is een stad bovendien steeds betrokken partij. Hierdoor is ze nooit geplaatst om als rechter te opereren. Een voetballer wordt ook niet gevraagd een medespeler een rode kaart te geven. De Franse criminoloog Lacassagne zei in de negentiende eeuw al dat een samenleving de criminaliteit krijgt die ze verdient. Zo wordt het kind in FO-light niet langer als persoon met een probleem gezien: het is het probleem geworden. Deze short cut in de rechtspraak plaatst overlast in een flou repressiekader dat iedere voeling met de achterliggende oorzaken is kwijtgeraakt.

Stadsbesturen raken zo steeds verder verwijderd van hun kerntaken: een maatschappelijke context aanbieden waarin ieder kind alle kansen krijgt om zich zorgeloos te ontplooiën.

Inzetten op de aanpak van torenhoge jeugdwerkloosheid, schoolmoeheid, dakloosheid, leegstand en vele andere oorzaken van toenemende armoede moeten hierbij de speerpunten zijn van sociaal beleid. Zonder de ontworteling van hardnekkige ongelijkheid blijft de GAS-wet een gevaarlijke onkruidverdelger: in de lente is het probleem zichtbaar terug bij af.

Pas wanneer het gedrag van jongeren als indicator van een falend beleid wordt gezien, kan de gerichte aanpak van onderuit vruchten afwerpen. Het uitbouwen van een derde parallel circuit zal enkel klassenjustitie verder in de hand werken. Bovendien blijft het uitzuiveren van de lokale GAS-reglementen (door 'absurde' sancties te schrappen) een ondermaats signaal dat voorbijgaat aan de inherente willekeur van iedere GAS-wetgeving.

Via sancties worden problemen ingedijkt waar een sociale politiek faalt. De harde realiteit van een lost generation wordt gemaskeerd door jongeren in probleemsituaties als jonge boefjes af te schilderen. Illustratief hiervoor is dat in de beleidsnota rond GAS met geen woord wordt gerept over tekorten in het onderwijsnet en de kinderopvang, over de 25 procent jeugdwerkloosheid en het wegvallen van een toekomstperspectief voor een hele generatie waarvan in Gent één op de vijf in armoede opgroeit.

Woord en wederwoord

De GAS-wet illustreert zo de groeiende kanker binnen onze rechtsstaat. Professionele magistraten hadden van oudsher de taak de duidelijkheid te bewaken: zij moesten voor elk individueel geval nagaan of de feiten overeenstemden met een door de wet bepaalde strafbare handeling. Dit alles verliep steeds in een patroon van woord en wederwoord. Laat dat nu zijn waar het tijdens de debatdag in Gent aan ontbrak: woord en wederwoord.

Het ondermaats functioneren van justitie leidt tot afkoopwetten voor rijke criminelen en bureaucratisch paternalisme voor het plebs. Zo worden we allen onder de voet gelopen door een fastfoodgerecht.